

2. Informácia o stave plnenia opatrení zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov,

Dňa 1. júla 2014 nadobudol účinnosť zákon č. 185/2014 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov zákonov. Týmto zákonom sa menili a dopĺňali právne predpisy:

zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov;

zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení zákona č. 720/2004 Z. z.;

zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov;

zákon č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov;

zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov;

zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov

- ustanovila sa nová forma poskytovania zdravotnej starostlivosti - ošetrovateľská starostlivosť v zariadeniach sociálnych služieb bez toho, aby sa tieto zariadenia stali poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti,
- upravila sa podmienka správneho poskytovania zdravotnej starostlivosti.
- ustanovila, že nad správnym poskytovaním ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb dohliada Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
- umožnilo sa uhrádzať zdravotné výkony ošetrovateľskej starostlivosti – 9 výkonov ošetrovateľskej starostlivosti v rozsahu prílohy č. 7 zákona č. 577/2004 Z. z. v zariadeniach sociálnych služieb zo zdrojov verejného zdravotného poistenia.
- boli upravené činnosti zdravotnej poisťovne a ustanovenia, ktoré upravujú uzatváranie zmluvných vzťahov.
- bolo určené, že zdravotná poisťovňa môže vykonávať kontrolnú činnosť v zariadeniach, ktorým zo zdrojov verejného zdravotného poistenia uhrádza zdravotné výkony,
- bolo ustanovené, že výkony vykonávajú zamestnanci zariadenia, ktorí spĺňajú podmienky na výkon zdravotníckeho povolania.

- zdravotné výkony ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb sa zo zdrojov verejného zdravotného poistenia uhrádzajú ak má zariadenie uzatvorenú zmluvu so zdravotnou poisťovňou o poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti.
- zariadenie, ktoré okrem poskytovania sociálnych služieb poskytuje aj ošetrovateľskú starostlivosť, musí a) poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť správne, b) mať základné materiálno-technické vybavenie c) viesť ošetrovateľskú dokumentáciu v rozsahu poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti.

Prehľad zmlúv o poskytovaní zdravotnej starostlivosti v sociálnych zariadeniach

P. č	Názov	IČO	Sídlo	Počet sestier/ 02,5 na sestru	Počet sestier so špecializáciou	Stav žiadosti	Zmluva účinná od
1.	<i>ARCUS – špecializované zariadenie a zariadenie pre seniorov</i>	35538 562	<i>Košice</i>	2,25	9	vybavená	<i>14. 3. 2015</i>
2.	<i>Pohoda seniorov, n. o.</i>	45732 213	<i>Galanta</i>	0,5	2	vybavená	<i>26. 5. 2015</i>
3.	<i>Domov sociálnych služieb a zariadenie pre dospelých</i>	00654 787	<i>Báhoň</i>	3,25	13	vybavená	<i>30. 5. 2015</i>
4.	<i>CLARITAS, n. o.</i>	45732 159	<i>Dvory nad Žitavou</i>	0,5	2	vybavená	<i>5. 6. 2015</i>
5.	<i>SENIOR Nitrianske Rudno, n. o.</i>	37923 510	<i>Bojnice</i>	0,5	2	vybavená	<i>27. 6. 2015</i>
6.	<i>Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov</i>	31770 398	<i>Pezinok</i>	1,5	6	vybavená	<i>10. 7. 2015</i>
7.	<i>BORINKA, zariadenie sociálnych služieb Nitra</i>	00351 750	<i>Nitra</i>	0,75	3	vybavená	<i>1. 7. 2015</i>

8.	<i>Nezábudka, n. o.</i>	42000 041	<i>Fiľakovo</i>	0,5	2	vybavená	1. 8. 2015
9.	<i>Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých Sibírska</i>	00604 968	<i>Bratislava, Sibírska</i>	0,75	3	vybavená	7. 8. 2015
10.	<i>Zariadenie sociálnych služieb Slnečný dom, n.o.</i>	45737 983	<i>Humenné</i>			súhlas na zazmluvnení e po splnení kritérií	
11.	<i>Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov Senica</i>	34000 992	<i>Senica</i>			súhlas na zazmluvnení e po splnení kritérií	
12.	<i>ALŽBETIN DOM, o. z.</i>	42355 761	<i>Kráľová pri Senci</i>			plánovaná kontrola materiálno - technického zabezpečenia	

K problematike poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb prebieha rokovanie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky.

Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky požiadalo o prehodnotenie zdravotných výkonov ošetrovateľskej starostlivosti poskytovaných vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb, uhrádzaných z verejného zdravotného poistenia.

Na návrh Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky sa *11. septembra 2015* uskutočnilo na pôde Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky rokovanie, na ktorom bolo Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky navrhnutých 12 výkonov, s požiadavkou doplnenia do zákona č. 577/2004 Z. z.

Na základe tohto rokovania Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zaslalo špecifikáciu zdravotných výkonov, určených pre sestru, ktoré by mali poskytovať vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb a ktoré by mali byť uhrádzané zo zdrojov verejného zdravotného poistenia.

Po vykonaní analýzy a preštudovaní odôvodnení prijatia navrhovaných zdravotných výkonov Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky je zo strany Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky možné zvažovať zapracovanie nasledovných zdravotných výkonov:

- zdravotný výkon č. 3399a: starostlivosť o chorého s permanentným katétrom vrátane výmeny katétra u ženy;
- zdravotný výkon č. 3410: výmena stomického setu s nasledovnou toaletou po stómiiach;

- zdravotný výkon č. 3635a: kontrola glykémie glukomerom za určitých zákonom stanovených podmienok.

Pre budúcu legislatívnu úpravu je potrebné vykonať analýzu početnosti, či výskytu týchto zdravotných výkonov vo vybraných zariadeniach sociálnych služieb za obdobie minimálne 3 mesiace, čo je nevyhnutnou podmienkou legislatívneho procesu v spojitosti s vypracovaním doložky vplyvov.

Ostatné navrhované zdravotné výkony považuje Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky za poskytovanie sociálnej starostlivosti, preto nie je možná ich legislatívna úprava v zákone o rozsahu zdravotnej starostlivosti.

Dňom 1. 4. 2015 nadobudol účinnosť **zákon č. 53/2015 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony** so zámerom:

- informovať pacienta o zdravotných výkonoch, ktoré sú hradené zo zdrojov verejného zdravotného poistenia;
- ujasniť, za čo majú pacienti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti doplácať;
- čo majú hradiť v plnej výške;
- zamedziť vyberanie úhrad od poistencov zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti za zdravotné výkony v rozpore s platnými právnymi predpismi.

Novela zákona č. 577/2004 Z. z.

- **ruší**, s účinnosťou od **1. 7. 2015** možnosť pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti požadovať úhradu **za prednostné poskytnutie ambulantnej starostlivosti** v rámci ordinačných hodín
- **ustanovuje**, že súčasťou zdravotného výkonu je
 - a) objednanie pacienta na konkrétny čas,
 - b) vypísanie lekárskeho predpisu alebo lekárskeho poukazu,
 - c) vypísanie odporúčania na poskytnutie špecializovanej ambulantnej starostlivosti alebo vypísanie odporúčania na poskytnutie ústavnej starostlivosti,
 - d) d) vypísanie návrhu na kúpeľnú liečbu,
 - e) e) potvrdenie o návšteve lekára alebo potvrdenie o návšteve iného zdravotníckeho pracovníka.(§ 3 zákona č. 577/2004 Z. z.)

Poskytovateľ, ktorý má uzatvorenú zmluvu so zdravotnou poisťovňou na základe právnej úpravy **zákona č. 577/2004 Z. z. s účinnosťou od 1. 4. 2015, nesmie:**

- požadovať od poistenca úhradu za zdravotnú starostlivosť, ktorá je uhrádzaná zo zdrojov verejného zdravotného poistenia (*bez ohľadu na to či zdravotnú starostlivosť poskytne v čase ordinačných hodín alebo mimo nich*)
- podmieňovať poskytnutie zdravotnej starostlivosti úhradou nad určenú spoluúčasť poistenca podľa platných právnych predpisov,
- podmieňovať poskytnutie zdravotnej starostlivosti iným plnením (napr. darovacou zmluvou).

Poskytovateľ, ktorý má uzatvorenú zmluvu so zdravotnou poisťovňou **môže** od poistenca **požadovať úhradu** len v rozsahu

- zákona č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia,
- nariadenia vlády SR č. 777/2004 Z. z., ktorým sa vydáva Zoznam chorôb, pri ktorých sa zdravotné výkony čiastočne uhrádzajú alebo sa neuhrádzajú na základe verejného zdravotného poistenia,
- nariadenia vlády SR č. 722/2004 Z. z. o výške úhrady poistenca za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

Na základe verejného zdravotného poistenia sa podľa **zákona č. 577/2004 Z. z.** a podľa **nariadenia vlády SR č. 777/2004 Z. z. plne uhrádzajú:**

- preventívne prehliadky v rozsahu ustanovenom zákonom
- neodkladná zdravotná starostlivosť
- zdravotné výkony
 - a) vedúce k zisteniu choroby,
 - b) poskytnuté pri liečbe choroby uvedenej v Zozname prioritných chorôb, ktoré vedú k
 1. záchrane života
 2. vyliečeniu choroby,
 3. zabráneniu vzniku závažných zdravotných komplikácií,
 4. zabráneniu zhoršenia závažnosti choroby alebo jej prechodu do chronického štádia
 5. zmierneniu prejavov choroby
 6. účinnej prevencii vrátane podania očkovacej látky pri povinnom očkovaní,
- zdravotné výkony v základnom prevedení v súvislosti so zubným kazom (*ak poistenec absolvoval v predchádzajúcom roku preventívnu prehliadku*),
- zdravotná starostlivosť v súvislosti s utajeným pôrodom.
- umelé prerušenie tehotenstva a sterilizácia, ak sa vykonávajú zo zdravotnej indikácie,
- zdravotná starostlivosť v súvislosti s asistovanou reprodukciou (podľa osobitného predpisu),
- neodkladná zdravotná starostlivosť, ktorá patrí do rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia v SR, poskytnutá pri náhlom ochorení alebo stave ohrozujúcom život ku ktorému dôjde v cudzine,
- cezhraničná zdravotná starostlivosť, ktorá patrí do rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia v SR, poskytnutá v inom členskom štáte EÚ v rozsahu a za podmienok v zmysle osobitného predpisu,
- zdravotná starostlivosť poskytnutá v inom členskom štáte EÚ v rozsahu a za podmienok v zmysle osobitného predpisu,
- zdravotné výkony ošetrovateľskej starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb a zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v rozsahu a za podmienok v zmysle osobitného predpisu,
- plne alebo čiastočne sa uhrádza kúpeľná starostlivosť, ak nadväzuje na predchádzajúcu ambulantnú alebo ústavnú zdravotnú starostlivosť (Indikačný zoznam pre kúpeľnú starostlivosť príloha č. 6 zákona č. 577/2004 Z. z. a nariadenia vlády SR 722/2004 Z. z. o výške úhrady poistenca za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti)

Z verejného zdravotného poistenia sa podľa **zákona č. 577/2004 Z. z. neuhrádza:**

- zdravotná starostlivosť, ktorá nie je indikovaná zo zdravotných dôvodov,
- náklady spojené s klinickým skúšaním,
- zdravotná starostlivosť spojená s liečbou komplikácií alebo následkov vzniknutých v dôsledku klinického skúšania,

- náklady na vydanie písomného vyjadrenia, či osoba, ktorá je zjavne pod vplyvom alkoholických nápojov, omamných látok, psychotropných látok alebo liekov, zranená alebo ktorá upozorní na svoju závažnú chorobu alebo zranenie, môže byť umiestnená v cele policajného zaistenia, vrátane zdravotných výkonov potrebných na vydanie takéhoto písomného vyjadrenia; tieto náklady hradí štát prostredníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky.

Novelou **zákona č. 577/2004 Z. z.** v roku 2015 boli **doplnené v zákone č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve**

povinnosti pre poskytovateľov zdravotnej starostlivosti (§ 79) :

g) umiestniť na prístupnom a viditeľnom mieste cenník všetkých zdravotných výkonov, ktoré poskytuje poskytovateľ; za prístupné a viditeľné miesto sa považuje vyvesenie cenníka vo vstupných priestoroch, priestoroch čakárne alebo iných verejne prístupných priestoroch zdravotníckeho zariadenia a uverejnenie na webovom sídle poskytovateľa, ak ho má zriadené, *(cenník všetkých zdravotných výkonov je povinný mať každý poskytovateľ zdravotnej starostlivosti bez ohľadu na to, či je, alebo nie je v zmluvnom vzťahu so zdravotnou poisťovňou),*

za) umiestniť na viditeľnom mieste ordinačné hodiny schválené a potvrdené samosprávnym krajom, ak ide o zdravotnícke zariadenie, v ktorom sa poskytuje ambulantná zdravotná starostlivosť, a schválené ordinačné hodiny aj dodržiavať,

zu) dodržiavať cenník všetkých zdravotných výkonov, ktorý musí bezodkladne a preukázateľne zaslať vrátane každej jeho zmeny samosprávnemu kraju príslušnému podľa miesta prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia,

zw) dodržiavať zoznam zdravotných výkonov a služieb, pri ktorých možno požadovať úhradu, ktorý musí bezodkladne a preukázateľne zaslať vrátane každej jeho zmeny samosprávnemu kraju príslušnému podľa miesta prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia, ak ide o poskytovateľa, s ktorým má zdravotná poisťovňa uzatvorenú zmluvu,

(Za porušenie povinností ustanovených v § 79 ods.1 písm. g), za), zu) až zw) môže samosprávny kraj uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu až do výšky 3 319 €. Pri porušení povinnosti § 79 ods. 1 a) pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti dodržiavať osobitné predpisy (odkaz na zákon č. 577/2004 Z. z.) je možné uložiť poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti pokutu až do výšky 16 596 €).